

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота

з корейської філології на тему:

**ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДНОСТІ ТА НЕПЕРЕКЛАДНОСТІ В КОРЕЙСЬКІЙ
МОВІ**

Студентки групи Кор27-21

факультету східної і слов'янської філології

денної форми навчання

Освітньої програми:

Корейська мова і література та переклад,

Західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066 Східні мови та

літератури (переклад включно),

перша – корейська

Сімохіної Марії Олександрівни

Науковий керівник:

Євенко Дар'я Сергіївна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК СПОСІБ АДЕКВАТНОГО ПЕРЕКЛАДУ	6
1.1. Поняття адекватності перекладу.....	6
1.2. Перекладацькі трансформації як частина функціонального способу перекладу.....	10
Висновки до розділу 1	13
РОЗДІЛ 2. ТРАНСФОРМАЦІЇ, ЯК СПОСІБ ДОСЯГНЕННЯ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ	14
2.1. Лексичні трансформації при перекладі з корейської на українську мову	14
2.2. Перекладацькі трансформації на прикладі народних корейських казок.....	19
Висновки до розділу 2	28
ВИСНОВКИ	29
АНОТАЦІЯ	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	33

ВСТУП

У світі існує близько 6-7 тисяч мов. Зростаюча взаємодія між країнами та регіонами світу в результаті глобалізації та інформаційних технологій має великий вплив на розвиток сучасного суспільства, адже мова – це соціальне явище. Глобальне поширення Інтернету створило всі необхідні умови для міжнародного спілкування та покращило зв'язки та контакти.

Єдиною перешкодою для цього процесу є мовний бар'єр, який неможливо подолати за допомогою звичайного або машинного перекладу. Широка доступність перекладених текстів дозволила людям мати більший доступ до досягнень і культурних цінностей інших країн, даючи змогу літературі та культурі взаємодіяти і збагачувати одна одну.

Переклад – це процес передачі оригінального тексту або усного висловлювання однією мовою на текст або усне висловлювання іншою мовою за умови, що зміст і комунікативний намір залишаються незмінними. Під час перекладу текст зазнає таких трансформацій: лексичних, морфологічних (заміна однієї форми на іншу), синтаксичних (заміна синтаксичної функції слова або словосполучення), стилістичних (заміна стилістичного забарвлення) та семантичних (заміна не тільки форми вираження змісту, але й самого змісту, тобто ознак, що описують ситуацію). Крім того, зустрічаються змішані трансформації: лексико-семантичні та синтаксико-морфологічні.

Корейська мова, на відміну від української, є аглютинативною (з системою різноманітних суфіксів, що приєднуються до частин слів і змінюють граматичні, семантичні та стилістичні значення) і зазнає більше трансформацій при перекладі українською мовою через значні відмінності між двома мовами [22] (Нечипорук, 2019, с. 33).

Останнім часом спостерігається значне збільшення кількості студентів, які бажають вивчати корейську мову: якщо десять років тому фахівців зі знанням корейської мови було небагато, то сьогодні кількість людей, які вивчають корейську мову, культуру та економіку, перевищує кількість людей, які вивчають європейські

мови. У зв'язку з цим важливим є вивчення методів, технологій та прийомів перекладу з корейської мови на українську. Недостатня розробленість цієї наукової проблеми, необхідної для теорії та практики сучасного сходознавства, сприяє актуальності обраної теми курсу.

Сучасне перекладознавство загалом активно і всебічно вивчає переклад як множинний інтерпретаційний і породжувальний дискурс. Теоретичною основою курсу є праці деяких радянських науковців, таких як: О. Федоров, Я. Лецкер, В. Комісаров, Л. Баркдаров, В. Виноградов та інших, наприклад, таких як В. В. Коптілов.

Вчені-перекладознавці розробили такі загальнотеоретичні питання, як еквівалентність і валідність, теорія перекладацької відповідності, класифікація типів текстів, мета перекладача, характер цільової аудиторії з точки зору вимог до перекладу, проблеми семантичної та прагматичної адаптації текстів, проблеми синтаксичного варіювання, лексичні та граматичні трансформації в перекладі. Розроблено також спеціальні проблеми перекладу текстів певних типів, стилів, підстилів і жанрів на основі конкретних мовних пар.

Важливими теоретичними та практичними результатами для розуміння методів, прийомів та засобів перекладу з корейської мови є роботи І. С. Пешкової, В. В. Литвиненка, В. В. Анікіної, І. Є. Хван.

Метою даного дослідження є аналіз методів, прийомів та методології перекладу з корейської мови на українську.

Для досягнення цієї мети необхідно виконати декілька завдань:

- 1) визначити спосіб перекладу;
- 2) визначити особливості лексичних трансформацій при перекладі з корейської мови на українську;
- 3) виявити своєрідність синхронного перекладу та трансформації на синтаксичному рівні.

Об'єктом даного дослідження є лексичні та синтаксичні трансформації в перекладі.

Предметом даного дослідження є корейські народні казки, корейські тексти, ідіоматичні вирази, корейська лексика.

Методи дослідження: об'єкт дослідження вимагає комплексного підходу для аналізу та пояснення. У зв'язку з цим у роботі використано різні лінгвістичні методи. Аналітичний та описовий методи уможливають вивчення об'єкта дослідження та виявлення його структурних і семантичних особливостей; застосовуються також комплексні: зіставно-перекладознавчий, семантичний, трансформаційний та контекстуальний методи.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в комплексній характеристиці лексико-синтаксичних трансформацій перекладу в корейсько-українській мовній парі.

Структура роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків після 1 та 2 розділів, загальних висновків, анотації та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК СПОСІБ АДЕКВАТНОГО ПЕРЕКЛАДУ

Переклад є одним з необхідних видів діяльності людини, оскільки існує в багатьох мовах з давніх давен. Саме слово «переклад» має багато значень, але тут ми зупинимося на двох: по-перше, це розумова діяльність з передачі змісту, вираженого мовою оригіналу, на іншу мову і, по-друге, усний або письмовий текст, який є результатом цієї діяльності. Коли ми розглядаємо переклад як процес, ми маємо на увазі процес передачі змісту усного чи письмового тексту, створеного однією мовою (мовою оригіналу), іншою мовою (мовою перекладу). У контексті теорії перекладу цей процес розглядається в суто лінгвістичному сенсі, без відхилення від психофізіологічних факторів [22] (Нечипорук, 2019).

З цієї точки зору існує багато видів і варіацій класифікації перекладу: за суб'єктом перекладу (машина vs. людина), за характером вихідного тексту (художній, технічний, суспільно-політичний тощо), за умовами роботи (усний vs. письмовий) та за порядком перекладу (повний vs. стислий).

У своєму дослідженні Дж. Кетфорд визначає переклад як «заміну текстового матеріалу на одній мові еквівалентним текстовим матеріалом на іншій мові» [11] (Некряч, 2005, с. 91).

У цьому розділі ми розглянемо поняття адекватності перекладу та дослідимо трансформації, які можуть виникнути при перекладі.

1.1. Поняття адекватності перекладу

Адекватний переклад – це відтворення єдності змісту і форми тексту оригіналу іншою мовою. Адекватний переклад приділяє увагу семантичній та прагматичній еквівалентності, не порушує жодних правил, є точним і вільним від неприпустимих спотворень. Одне з головних завдань перекладача – створити адекватний переклад; існує чотири параметри адекватності перекладу:

- адекватність передачі смислової інформації;
- параметр адекватності передачі інформації про емоції та оцінної інформації;
- адекватність передачі інформації про емоції та оцінної інформації;
- параметр адекватності передачі експресивної інформації;
- параметр адекватності передачі сенсорної інформації.

Міжмовна еквівалентність є однією з найбільш фундаментальних і складних проблем теорії перекладу. Це пов'язано з тим, що ступінь еквівалентності між двома різними текстами може визначати успіх перекладу. Багато вітчизняних і зарубіжних лінгвістів вважають вираження поняття перекладацької еквівалентності одним з основних питань теорії перекладу і приділяють йому значну увагу в своїх роботах.

У теорії перекладу під еквівалентністю розуміють відносну подібність семантичної, змістової, стилістичної, функціональної та комунікативної інформації, що міститься у вихідному тексті та тексті перекладу. Слід підкреслити, що еквівалентність між текстом оригіналу і текстом перекладу – це, перш за все, однакове розуміння інформації, що міститься в тексті, яка впливає не тільки на розум, але й на емоції реципієнта.

Основне завдання перекладу – передати зміст тексту. Одне з головних завдань перекладача – якомога точніше передати зміст оригінального тексту, і, як правило, дуже важливою є схожість змісту між текстом оригіналу та текстом перекладу.

Існує різниця між потенційно досяжною еквівалентністю, тобто максимальною схожістю між змістом двох різних текстів, яка стає можливою завдяки відмінностям у мовах, що використовуються для створення текстів, і перекладацькою еквівалентністю, тобто фактичною еквівалентністю між вихідним і цільовим текстами, досягнутою перекладачем під час процесу перекладу. Межею перекладацької еквівалентності є максимальне (мовне) збереження змісту вихідного тексту при перекладі, але в кожному перекладі смислова близькість до вихідного тексту наближається різною мірою і різними способами (Воробйова, 2014).

Окрім таких термінів, як «правильний переклад» та «еквівалентний переклад», для опису результату перекладацького процесу можуть також використовуватися такі поняття, як «точний переклад», «дослівний переклад» та «вільний переклад».

Адекватний переклад – це переклад, який відповідає фактичним цілям перекладацького акту на максимально можливому для досягнення цих цілей рівні еквівалентності, з дотриманням вимог жанру та стилю тексту і з дотриманням суспільно визнаних правил перекладу. У широкому розумінні «адекватний переклад» – це «хороший» переклад, який відповідає очікуванням і прагненням комунікатора і тих, хто оцінює якість перекладу.

Еквівалентний переклад – це переклад, який відтворює зміст тексту оригіналу на рівні еквівалентності. Під змістом вихідного тексту розуміють сукупність переданої інформації, включаючи декларативні та асоціативно-фактуальні можливості тексту. Адекватний переклад повинен бути еквівалентним, але не всі еквівалентні переклади є адекватними.

Точний переклад – це переклад, який відтворює лише суттєві та логічні частини змісту тексту оригіналу в аналогічній формі, хоча можуть бути відхилення від правил жанру та стилю.

Точний переклад можна вважати адекватним, якщо завданням перекладу є передача фактичної інформації про навколишній світ. Аналоговий переклад завжди повинен бути точним, а точний переклад є лише частково аналоговим.

Дослівний переклад – це переклад, який відтворює комунікативно нерелевантні (формальні) елементи тексту оригіналу, спотворюючи таким чином справжній зміст оригіналу. Дослівний переклад є недоречним і допустимим лише тоді, коли перед перекладачем стоїть прагматичне завдання відтворити в перекладі формальні особливості вираження вихідного тексту. У таких випадках дослівний переклад може супроводжуватися поясненням або точним перекладом, який виражає дійсний зміст вихідного тексту.

Вільний переклад – це переклад, виконаний на рівні, нижчому за еквівалентність, яка може бути досягнута відповідно до положень закону про переклад. Вільний переклад може бути точним перекладом, якщо він відповідає вимогам інших положень про переклад і не призводить до значної втрати змісту оригінального тексту.

Існує чотири основні типи помилок у перекладі, які відіграють різну роль в оцінці якості перекладу:

- 1) помилки, які серйозно змінюють зміст оригінального тексту. Цей тип помилок може призвести до того, що переклад буде відображати зовсім іншу ситуацію і повністю ввести слухача в оману. Цей тип помилок, як правило, викликаний нерозумінням перекладачем сенсу певного уривка вихідного тексту.
- 2) це помилка, яка призводить до неточного відтворення змісту вихідного тексту, але не змінює його повністю. У результаті перекладений текст описує ту саму ситуацію, що й оригінал, але окремі частини та деталі перекладені недостатньо точно. Цей тип помилок зазвичай є результатом неправильного розуміння значення певних слів в оригінальному тексті або неправильного судження перекладача про ступінь відповідності між значеннями термінів у двох мовах.
- 3) помилки, які не суперечать загальному змісту оригіналу, але не знижують якості перекладу через відхилення від стилістичних норм, використання одиниць, що рідко вживаються в даному типі тексту, або надмірне використання іншомовних запозичень чи технічних термінів. У більшості випадків ці помилки не впливають на загальну оцінку якості перекладу. Вони оцінюються експертами по-різному і можуть призвести до розбіжностей у думках, а іноді взагалі не визнаватися помилками.
- 4) порушення обов'язкових правил перекладу, які не впливають на еквівалентність перекладу, але свідчать про недостатнє знання перекладачем мови перекладу або про його нездатність подолати вплив мови оригіналу. Такі перекладацькі помилки свідчать про загальну лінгвістичну культуру та грамотність перекладача.

Для перекладача важливо володіти всім словниковим запасом і всіма базовими знаннями мови, і чим більше культурне і мовне розмаїття, тим краще.

Тому для досягнення перекладацької еквівалентності, тобто збереження прагматичного потенціалу вихідного тексту, в перекладі використовуються певні перекладацькі прийоми.

Сферою діяльності перекладача є нерозривне ціле – людина-мова-культура, в якому мова є засобом спілкування між людьми, що ґрунтується на знанні та розумінні мови та культури. Без знання культурного середовища комунікація взагалі не може відбуватися.

1.2. Перекладацькі трансформації як частина функціонального способу перекладу

Переклад в основному здійснюється шляхом пошуку та відбору відповідностей мовних одиниць з мови оригіналу до мови перекладу; науковці класифікують відповідності за деякими категоріями: відповідності за тотожністю та відповідності за традицією мовного контакту; відповідності, пов'язані з контекстом та всі види перекладацьких трансформацій.

Перекладацька трансформація – це будь-яка зміна, внесена в текст з метою перетворення одиниці вихідного тексту в одиницю тексту перекладу.

Для оцінки адекватного перекладу визначають наступні критерії: вихідний текст та його переклад повинні мати еквівалентні комунікативні та функціональні характеристики; повинні бути максимально подібні за семантикою та структурою та між перекладом і оригіналом не повинно бути змістових або структурних відмінностей.

Між вимогами еквівалентності існує протиріччя. Це пов'язано з принципом мотиву перекладацької трансформації. Будь-яка перекладацька зміна повинна мати причину, а зміни без мотивації вважаються неприйнятними і недоречними.

Переклад – складний і багатогранний вид людської діяльності. За українським перекладачем і теоретиком В. В. Коптіловим: «Переклад – це збереження змісту повідомлення при зміні його мовної форми» [5] (Коптілов, 2002). У перекладі ми стикаємося з різними культурами, різними особистостями, різними ідеями, різними

літературами, різними епохами, різними рівнями розвитку, різними традиціями та поглядами.

Переклад та його вивчення тісно пов'язані зі специфікою вивчення культури тієї чи іншої країни, іншими словами, переклад є лінгвістичним об'єктом. Такий підхід до викладання мови у вищій школі не тільки забезпечує більш ефективне вирішення практичних, загальних, розвиваючих і виховних завдань, а й відкриває широкі можливості для пробудження і підтримки бажання вчитися.

Існує два підходи до культурної освіти в процесі вивчення мови: суспільствознавчий та лінгвістичний.

Також існують дві основні причини використання перекладацьких трансформацій, а саме: відсутність формальних еквівалентів в одній мові та різниця в охопленні певних граматичних елементів.

Головною особливістю граматичного аспекту в перекладі є строго обумовлений зв'язок між системами мови оригіналу та мови перекладу, що в більшості випадків призводить до однозначного вибору перекладацьких рішень. Тому трансформація граматичних елементів, яка відбувається в процесі перекладу, є системно детермінованою. Спільним знаменником є те, що вибір відповідних граматичних одиниць з мови перекладу здійснюється автоматично, а відхилення від правил, визначених мовною системою, виключаються. Конверсія можлива абсолютно незалежно від наміру перекладача, наприклад, іменники, що позначають неживі предмети, можуть бути нейтральними в корейській мові, але мати інший рід в українській, число іменників може бути змінено з однини на множину, теперішній час підрядного умовного речення може бути змінено на український майбутній час тощо. Водночас очевидно, що, незважаючи на чіткий взаємозв'язок між граматичними системами двох мов, у них завжди існують елементи, які допускають варіації при перекладі. Ці відмінності можна пояснити наявністю синонімічних засобів вираження, частішим вживанням одних елементів, ніж інших, прогалинами в граматичній системі однієї мови тощо.

Деякі науковці визначають основні причини використання перекладацьких трансформацій: для кожної мови є окремі категорії; є певні відмінності між мовою оригіналу і мовою перекладу.

Слід зазначити, що всі причини використання граматичної трансформації можна звести до об'єктивних і суб'єктивних причин. До об'єктивних причин можна віднести культурні відмінності між носіями двох мов, відмінності в граматичних структурах тощо, а до суб'єктивних – наприклад, брак часу в контексті перекладу або стиль самого перекладача. Таким чином, перекладацька трансформація – це спосіб досягнення семантичної та структурної ідентичності тексту перекладу без втрати комунікативних та функціональних характеристик тексту оригіналу. У процесі розвитку теорії перекладу вчені сформулювали різні класифікації перекладацьких трансформацій.

Більшість з цих класифікацій включає лексичні та граматичні трансформації. Існують також семантичні, стилістичні, композиційні, синтаксичні та морфологічні трансформації. У цій роботі ми схильні відносити синтаксичні та морфологічні трансформації до граматичних, стилістичні – до складних, а семантичні – до лексичних. Тому ми розглядатимемо три типи трансформацій: зіставно-перекладознавчий, семантичний, трансформаційний та контекстуальний методи.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в комплексній характеристиці лексико-синтаксичних трансформацій перекладу в корейсько-українській мовній парі.

Висновки до розділу 1

Переклад є дуже важливим у нашому житті.

У розділі 1 ми визначили, переклад – це процес передачі значення однієї мови в іншу мову, зберігаючи при цьому зміст повідомлення. Переклад включає пошук і відбір мовних одиниць, відповідних вихідному тексту, та застосування перекладацьких трансформацій для перетворення одиниць вихідного тексту на одиниці тексту перекладу. Для оцінки якості перекладу використовують критерії еквівалентності та адекватності, які можуть суперечити одне одному. Принцип мотиву перекладацької трансформації полягає в тому, що будь-яка перекладацька зміна повинна мати причину.

Вивчення мови через переклад відкриває широкі можливості для пробудження бажання вчитися та розвитку культурної освіти. Також існують дві основні причини використання перекладацьких трансформацій: відсутність формальних еквівалентів та необхідність адаптації до мови та культури цільової аудиторії.

Перекладацькі рішення здійснюються автоматично, але існують елементи, які допускають варіації при перекладі. Причини використання перекладацьких трансформацій можуть бути об'єктивними (культурні відмінності між мовами, граматичні структури) та суб'єктивними (брак часу в контексті перекладу, стиль перекладача). Розвиток теорії перекладу дав поштовх для формулювання різних класифікацій перекладацьких трансформацій, включаючи лексичні та граматичні.

РОЗДІЛ 2. ТРАНСФОРМАЦІЇ, ЯК СПОСІБ ДОСЯГНЕННЯ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ

Переклад, як діяльність, має довгу та тяжку історію. Як тільки сформувалися спільноти людей з різними мовами, з'явилися так звані «двомовності», які допомагали спілкуватися між різними народами. Потім, з появою писемності, до них додалися перекладачі, фахівці з іноземних мов, які перекладали різні офіційні, релігійні та ділові документи в письмовій формі. Переклад, як засіб соціальної комунікації, від самого початку відігравав важливу роль.

Поширення перекладених текстів дозволяє людям ознайомитися з культурою та традиціями інших країн, про які ми, наприклад, мало чого знаємо. Це збагачує як культуру, так і літературу.

2.1. Лексичні трансформації при перекладі з корейської на українську мову

У процесі перекладу текст трансформується, наприклад, ось деякі трансформації: лексичні, морфологічні (заміна однієї категоріальної форми іншою), синтаксичні (заміна синтаксичної функції слів і словосполучень), стилістичні (заміна стилістики) і семантичні (заміна не тільки форми вираження змісту, а й самого змісту, тобто ознак, які описують ситуацію).

Існують також і змішані трансформації: лексико-семантичні та синтаксично-формальні. Що стосується корейської мови, то вона, за типологічною класифікацією, є одним із представників групи аглютинативних мов (мов, граматики та словотвір яких ґрунтується на системі різноманітних суфіксів, що приєднуються до частини базового слова і змінюють його граматичне, семантичне та стилістичне значення), і через значні відмінності між цими мовами, які належать до різних груп та сімей, переклади українською мовою з корейської піддаються більшій кількості трансформацій [12] (Кан, 2006).

Перекладів та їх досліджень саме з корейської мови досить мало на наш час,

адже якісний переклад є дуже складним і потребує багато знань від перекладача, у тому числі досконале знання культури Кореї.

Складність лексичного перекладу з корейської на українську зумовлена лексичними особливостями корейської мови. Таких особливостей можна виділити п'ять.

Перша особливість – велика кількість іншомовних запозичень. Більшість запозичень у корейській мові походить з китайської мови 한자 [ханча], близько 75%.

Запозичення – це процес закріплення у мові іншомовного елементу, насамперед слова, що вказує на соціальні, економічні та культурні зв'язки з іншими країнами.

Запозичення з китайської мови в основному пов'язані з тісними історичними зв'язками з Китаєм, схожою культурою і тим, що до 15 століття Корея використовувала виключно китайські ієрогліфи. Навіть сьогодні китайські ієрогліфи широко використовуються в Південній Кореї, але рідко в Північній Кореї, де існує політика скасування іноземних мов (хоча ієрогліфи були скасовані в Північній Кореї з 1948 року, близько 300 ієрогліфів все ще вивчаються в школах), а корейська мова, алфавіт, є домінуючою мовою. У 1957 році Лі Син Ман навіть видав указ про обмеження використання 한자 [ханча]. У Південній Кореї ієрогліфи в основному зустрічаються в газетах, журналах та інших друкованих виданнях, політичних і ділових документах, а також на вулицях (вивіски і реклама).

У Північній Кореї, з іншого боку, використовується виключно корейська мова. Деякі слова китайського походження не набувають нових значень у корейській мові, як це зазвичай буває при лексичних запозиченнях, а використовуються зі своїми традиційними значеннями. Навіть саме слово 한국 [хангук] (淸國) «Корея» з'явилося у корейській мові саме з китайської (신랑 [шіллан] «наречена», 신부 [шінбу] «наречений», 상추 [санчу] «лист салату», 배추 [печу] «пекінська капуста», 심장 [шімчан] «серце», 마음 [маим] «серце, душа» тощо). Значну роль в запозиченнях з японської мови відіграло панування Японії над Кореєю з 1910-й по 1945-й рік. Протягом цих років японська мова активно впливала на мову та культуру корейців.

Можна навести такі приклади: 카타나 [кхатана] «катана», 와이셔츠 [уаішьочі] «рубашка», 사쿠라 [саккура] «сакура», 사시미 [сашімі] «сашімі».

Однак багато японських слів вийшли з ужитку після того, як вони широко використовувалися в Кореї близько 30 років. Багато китайських і японських запозичень зустрічаються в політичній, економічній, науковій і соціальній лексиці. Що стосується запозичень з європейських та інших мов, то англійські слова посідають перше місце. Їх насправді дуже багато, тому у деяких випадках корейську мову буде набагато легше вчити тим, хто добре знає англійську. Це пов'язано з триваючими відносинами між Південною Кореєю та США, а також широким використанням англійської мови як міжнародної (핸드폰 [хендипхон] «мобільний телефон», 컴퓨터 [кхomp`юто] «комп`ютер», 텔레비전 [тхелебічон] «телевізор», 프로그램 [пхирогрем] «програма», 샤워 [шыау] «душ», 숲 [шьоп] «магазин»).

Наведемо приклади запозичень з інших мов: з німецької мови: 두랄루민 [дураллюмін] «дюраль»; з грецької мови: 플라스마 [пласима] «плазма»; з французької мови: 샹송 [шянсон] «шансон»; зі шведської: 니켈 [нікхель] «нікель»; з голландської мови: 잉크 [інкхи] «чорнило»; з монгольської мови: 가라말 [карамаль] «чорний кінь»; з португальської мови: 빵 [ппан] «хліб»; з латинської мови: 시실리 [сісілі] «Сицилія»; з італійської мови: 바이올린 [баіоллін] «скрипка».

Правильний (коректний) переклад з корейської мови на українську значною мірою ґрунтується на знанні перекладачем корейської лексики, що походить від путунхва, яка використовується практично у всіх сферах життя людей.

Друга особливість – різноманітність діалектів на Корейському півострові. Окрім відмінностей у літературі та розмовній мові на Корейському півострові з півночі на південь, виділяють п'ять основних діалектів корейської мови. Тут ми розглянемо їхні особливості: «цокання» в північнокорейських діалектах і «чокання» в південнокорейських: слово 잘 [чаль] «добре» в північнокорейському мовленні має вимову цал, але слову 작다 [чакта] «маленький» відповідає північнокорейська промова чакта. Це пояснюється тим, що давньокорейська мова мала два варіанти 不

[ч] та два варіанти ㅈ [чх] (твердий та м'який). В літературній мові обидва варіанти збіглися в одному звукові: ㅈ та ㅉ, а в північнокорейських діалектах від твердих ч та чх утворилися ц та цх, а від м'яких ч та чх утворилися ч та чх; «шокання» в північнокорейських діалектах і «сокання» в південнокорейських: літературному 서다 [сода] «стояти», відповідає північнокорейська вимова шода, але літературному 손 [сон] «рука» відповідає північнокорейська вимова сон. Це пояснюється тим, що у древньокорейській мові було два варіанти ㅅ [с] – твердий та м'який. В літературній мові вони збіглися в одному ㅅ. В північнокорейських діалектах тверде с трансформувалося в с, а м'яке с у ш (іноді сь); північнокорейські діалекти можна тлумачити як «ㄷ [д] – діалекти» і протиставити їм південнокорейський «ㅈ [ч] – діалект»: літературному слову 좋은 [чоин] «гарний, хороший» відповідає північнокорейська вимова тьоин, а літературному 천 [чхон] «небо» відповідає північнокорейська вимова тхьон. Північнокорейські діалекти можна зобразити як «ㄹ – діалект» і протиставити їм південнокорейський «ㄹ – діалект»: літературне слово 말 [маль] «кінь» вимовляється в північнокорейському діалекті як мар. Північнокорейські діалекти можна показати як «ㄴь – діалект» та протиставити їм південнокорейський «ㅇ – діалект»: літературному слову 육 [юк] «шість» відповідає північнокорейська вимова ㄴ육 [нюк] [12] (Кан, 2006).

Третя особливість – наявність корейських ідіом, сленгу, просторіччя, евфемізмів, спеціалізованої лексики (термінів) та архаїзмів.

Ідіоматичні вирази, або ідіоми, в корейській мові є власне корейського (국수를 먹다 [куксуриль мокта] «одружитися», 미역국을 먹다 [мійоккугиль мокта] «не скласти іспит») та західного походження (판도라의 상자 [пхандорае санча] «скринька Пандори»);

Жаргони належать до розмовної корейської мови, та переважно використовується молоддю (сучасний молодіжний сленг: 쌤 [сем] «вчитель» (скорочено від 선생님 [сонсеннім]), 짐 [чом] (скорочено від 지금 [чігим] «зараз»); та робітниками певної сфери (професійний сленг).

Евфемізм у корейській мові – це система заміни лексики, яка є стилістично та граматично недоречною у певному контексті. Евфемізми наразі вважаються однією з найважчих завдань з перекладу, оскільки навіть не всі корейці знають, коли і як правильно використовувати евфемізми. Евфемізми здебільшого використовуються інтуїтивно, тому потрібно добре знати культуру та суспільство народу. До прикладу евфемізмів можна навести «사» [са] (чотири), яке має однакове звучання зі словом «смерть», тому часто корейці заміняють його, наприклад, буквою F (four), якщо йде мова про 4-й поверх. Ще деякі приклади евфемізмів: 빨간 줄을 굶다 [ппальган чуриль китта] (죄를 짓다 [чериль чітта]) «скоїти злочин», 시각 장애인 [шігак чаннеін] (맹인) [менін] «сліпий».

Спеціальна лексика являє собою терміни конкретної теми, яка може використовуватися у різних сферах суспільного життя, наприклад: корейська преса, медична лексика, автомобільна лексика, юридична лексика тощо. Наведу декілька прикладів спеціальної лексики у корейській пресі: 표결 [пхьогьоль] «голосування», 판사 [пханса] «суддя», 대법원 [дебопуон] «верховний суд», 민주주의 [мінчучуе] «демократична партія».

У корейській мові багато архаїзмів. Їх виникнення зумовлене прибиранням китайських запозичень і проникненням нових сучасних: 옛말 [єнмаль] (말 [маль]) «мова». Переклад такої лексики вимагає хорошого знання не тільки мови та її значення, а й культури.

Четверта особливість – існують особливі форми ввічливості. Про повагу у корейському менталітеті можна говорити багато, але я наведу приклади суфіксів, які виражають ввічливість: суфікс 시 [ші] та суфікс 께서 [кесо]. Ці суфікси використовується, коли співрозмовник старший за віком, має вищу посаду та соціальне положення.

Окрім додавання суфікса змінюються також деякі дієслова, наприклад: 자다 [чада] – 주무시다 [чумушіда] «спати»; та іменники: 집 [чіп] – 댁 [дек] «дім». Відсутність такої розгорнутої системи в українській мові є однією з особливостей корейської мови. Такі лексичні особливості характерні для всіх мов Далекого Сходу,

сформованих культурною спадщиною і традиціями східних цивілізацій. Знання етикету є свідченням культурної та лінгвістичної компетенції перекладача.

П'ята особливість – наявність спеціальної лексики (слів, що імітують звуки, слів, що описують конкретні дії). Ця лексика характерна для корейської мови і відображає специфіку корейської культури. Вона часто зустрічається в корейському фольклорі та дитячій літературі, іноді використовується в усному мовленні. Звуконаслідувальні слова: 벌컥벌컥 [болькхон болькхон] (звук при ковтанні води), 또각또각 [ддогак ддогак] (гучне тупотіння), 땡땡땡 [день день день] (звук дзвіночка).

2.2. Перекладацькі трансформації на прикладі народних корейських казок

Корейські народні казки – це спадщина Кореї, де ми можемо знайти багато матеріалу для вивчення корейської культури. Корейські та українські казки мають багато чого спільного, не дивлячись на відмінність культур. У народних казках присутні висловлювання, казки мають особливу художню форму та свій мовний стиль, тому при їх перекладі виникають проблеми. Перекладач повинен досконало знати особливості стародавньої корейської мови, традиції та культуру.

Звичайно, за багато років казки все більше змінюються – змінюється стиль написання, сюжет тощо. Але й з цим вони несуть за собою реальне життя корейців, тому через казки ми можемо також побачити та відчувати життя у Кореї у різних епохах.

Проблема перекладу казки постає як питання про здатність перекладача відтворити манеру письма та межі інтерпретації перекладачем світу авторської казки. Головне завдання перекладача – зберегти індивідуальний стиль автора і викликати у читачів перекладу ті ж почуття, які відчували читачі оригінального твору [22] (Нечипорук, 2019).

Перестановка – вид перекладацької трансформації, що полягає у зміні порядку (послідовності) розташування мовних елементів у тексті перекладу порівняно з текстом оригіналу. Переставлені елементи – це, як правило, слова, словосполучення, частини складних речень або самостійні речення тексту.

Розглянемо уривок з казки про дві сосни:

소나무 씨앗 두 개가 있었습니다. [Соңаму шіат ту кега іоссимніда]. Жили-були два зернятка сосни.

하나는 바위틈에 떨어지고 다른 하나는 흙 속에 묻혔습니다. [Хананин пауітхиме дорочіго дарин хананин хиксоге мудхьоссимніда]. Одне потрапило у щілину скелі, а інше упало на землю.

흙속에 떨어진 소나무 씨앗은 곧장 싹을 내고 쑥쑥 자랐습니다. [Хиксоге дорочін соңаму шіасин котчан ссакиль него сук сук чарассимніда]. Те зернятко, яке потрапило до землі, пустило прямі паростки і розросталося.

그러나 바위틈에 떨어진 씨는 조금씩 밖에 자라나지 못했습니다. [Кирона пауітхиме дорочін шінин чоғимшік пакке чараначі мотхессимніда]. А те зернятко, яке впало у щілину, дало тільки невеликі паростки.

Як видно з прикладу, в корейській мові присудок завжди стоїть у кінці речення, тому в перекладі не зберігається специфічний для корейської мови порядок слів. Це контрастує з українською мовою, яка має більш вільний порядок слів. Тим не менш, через різницю в порядку слів між корейською та українською мовами, перестановка неминуча при перекладі.

Заміна – найпоширеніший і найрізноманітніший тип перекладацьких трансформацій. У процесі перекладу замінюються як граматичні, так і лексичні одиниці, такі як форми слів, частини слів, компоненти речень і типи синтаксичних зв'язків, тому можна використовувати терміни граматична та лексична заміна. Заміні можуть піддаватися не тільки окремі одиниці, але й цілі конструкції.

Вирізняють кілька видів замін:

- 1) заміна форм слів;
- 2) заміна частин слів;
- 3) заміна елементів речення (реконструкція синтаксичної структури речення);
- 4) лексична заміна.

Почнемо з наступного прикладу такої заміни – це заміна форм слів, а точніше заміна числа іменників.

바위틈의 소나무는 아무 말도 하지 않고 깊이 깊이 뿌리를 내리고 있었습니다. [Пауітхиме сонамунин аму мальдо хачі анко кіпхі ппуріриль неріго іоссимніда]. Сосна, що росла у щілині скелі нічого не відповіла, а тільки глибше і глибше пускала корені.

Ми бачимо, що в корейській мові слово «뿌리» [ппурі] є іменником однини, а на українську мову перекладається «корені» іменником множини, що є результатом заміни числа іменника. При перекладі на українську мову часто використовується множина.

Далі ми наведемо приклад заміни теперішнього часу в корейській мові на минулий при перекладі на українську, яка називається заміною часу дієслова.

그때 바위틈에서 자라나는 소나무는 곳곳이 서 있는데 흙 속에 있는 나무는 뽑혀 쓰러지고 말았습니다. [Китте пауітхимесо чарананин сонамунин куткуші со іннинде хиксоге іннин намунин бопхьо сирочіго марассимніда]. Тоді сосна, яка росла у скелі, вистояла, а сосну, яка росла в землі було вирвано з корінням.

Заміна частин мови – це найпоширеніший вид заміни. Хоча найбільш актуальною формою є заміна іменників займенниками, але є також випадки заміни займенника → іменником, іменника → дієсловом, прикметника → іменником, ступені порівняння прикметників → іменниками, прикметники → прийменником + іменником, прикметники → дієсловом [7] (Кочерган, 1999).

Далі наведемо приклад заміни частин мови, які відбуваються при перекладі корейського фольклору. Перша заміна – це заміна іменника на займенник.

오랫동안 아버지의 병을 치료하느라 재산을 거의 다 써 버렸습니다. [Орендонан абоджіе пьониль чхірьоханира чесаниль коі да со борьоссимніда]. Довгий час вони лікували батька, витратили майже все, що в них було. (мова йде про те, як сини лікували свого хворого батька, але при перекладі ми замінюємо слово «сини» на займенник «вони»).

Ще один приклад такої заміни: 변사또는 춘향이가 예쁘다는 소문을 듣고서 춘향이를 잡아 오게 하여 자기에게 몸을 바치라고 요구했습니다. [Пьонсадонин чхунянніга єппиданин сомуниль диткосо чхунянніриль чаба оге хаьо чагієге момиль

пачхіраго йогухессимніда]. Почувши чутки про красу Чхун Янг, він спіймав її та почав вимагати, щоб вона присвятила себе йому (тут мова йде про сина намісника І Мон Ньонга, і щоб уникнути тавтології ми замінили на займенник «він»).

Наступна заміна – це заміна займенника іменником:

그러나 빈손으로 돌아오는 남편을 보고 그녀는 한숨을 쉬면서 나물을 삶기 시작했습니다. [Кирона бінсониро дораонин намп्योंиль пого гиньонин хансумиль шиімьонсо намуриль самгі шічакхессимніда]. Але побачивши Хинбу з порожніми руками, дружина тяжко зітхнула і почала варити трави.

Отже, заміна корейських займенників українськими все ж таки відбувається рідше, ніж заміна корейських займенників українськими. Це може бути пов'язано з тим, що в корейській мові менше займенників типу він, вона та вони, ніж в українській.

Далі ми розглянемо заміну іменників дієсловами.

«아버지, 무슨 걱정이 있으세요? [Абоджі, мусин кокчоні іссисейо?]. Батько, що вас турбує?» [22] (Нечипорук, 2019).

В цьому прикладі заміна зумовлена тим, що при перекладі корейського прикладу дослівно виходить наступне: «Батько, які переживання у вас є?». В українській мові так не кажуть, і щоб зберегти комунікативний ефект ми перекладаємо цей приклад до наших реалій. Далі наведемо приклад заміни прислівника прийменником з іменником:

그는 물을 벌컥벌컥하며 단숨에 마셔 버렸습니다. [Кинин муриль болькхок болькхокхамьо дансуме машьо борьоссимніда]. Він залпом випив воду, ковтаючи (зі звуком ковтання).

Це можна побачити в перекладі з корейської мови на українську, де подібні слова передаються типовими прийменниковими зворотами.

Далі приклад заміни прикметників дієсловами:

«숨기시면 너무 섭섭해요. [Сумгішімьон ному сопсопхейо]. Ви щось приховуєте і цим засмучуєте мене». [22] (Нечипорук, 2019, с. 55).

Ми знаємо, що в корейській мові «섭섭하다» [сопсопхада] є прикметником, але при перекладі це слово стає дієсловом. Приклад заміни прикметників іменниками:

«얼마나 좋은 일이나! [Ольмана чоин іріня!]. Як же добре!» [22] (Нечипорук, 2019, с. 55).

Заміна елементів речення (реконструкція структури речення) – при заміні елементів речення слово або група слів у перекладеному реченні вживається в іншій синтаксичній функції, ніж відповідне слово в тексті оригіналу, іншими словами, реконструюється синтаксис речення [22] (Нечипорук, 2019). Це відбувається, наприклад, коли корейські пасивні речення перекладаються на українську мову активним станом і навпаки. Розглянемо на прикладі корейської казки:

그녀가 집에 돌아올 때 커다란 호랑이를 만났는데 호랑이가 떡을 빼앗아 먹었습니다. [Киньога чіпе дораольде кходаран хоранірьиль маннанинде хораніга догиль пеаса могоссимніда]. По дорозі додому їй зустрівся величезний тигр, він забрав та з'їв у неї весь тток.

Тут підметом є слово «그녀» [кинью] (вона), але при перекладі на українську мову підметом стає слово «호랑이» [хорані] (тигр).

Лексична заміна – це заміна певної лексичної одиниці (сталого слова або словосполучення) мови оригіналу лексичною одиницею мови перекладу, яка не є лексичним еквівалентом, тобто сама по собі має інше значення, ніж одиниця мови оригіналу в мові перекладу. Розрізняють три найпоширеніші випадки: конкретизація, генералізація та каузальна заміна (заміна наслідку на причину або причини на наслідок) [22] (Нечипорук, 2019).

Конкретизація – це заміна слова або виразу мови оригіналу з більш широким значенням словом або виразом мови перекладу з більш вузьким значенням.

«고마운 말씀이지만, 제 아버지께서 앞을 보지 못하시니, 제가 잠시도 떠나 있을 수가 없습니다. [Гомаун мальсимічіман, че абочікесо апиль почі мотхашіні, чега чамшідо дона ісиль суга опсимніда]. Велике спасибі, але мій батько сліпий, і я не можу залишити його навіть ненадовго. В цьому реченні два приклади конкретизації» [22] (Нечипорук, 2019, с. 56).

Тут «고마운 말씀» [гомаун мальсим] на українську мову дослівно перекладається «Спасибі вам за ваші добрі слова», але так як це казка для дітей і

зазвичай в повсякденному житті корейці не вживають таке словосполучення, то це буде перекладатися «Велике спасибі», у той час як «보지 못하시니» [почі мотхашіні] перекладається, як «не може бачити» перекладається як «сліпий» [22] (Нечипорук, 2019).

호랑이는 얼른 손에 밀가루를 바르고 손을 내밀었어요. [Хоранінін оллін сонє мікаруриль паріго соніль немірссойо]. Тигр зразу ж обвалював руку у борошні і висунув її.

Слово «바르다» [паріда] на українську перекладається як «мазати, намазувати» і вираз «손에 밀가루를 바르다» [сонє мількаруриль паріда] – намазав руку борошном, але більш доречним тут буде переклад – обвалював руку у борошні.

용왕님은 온몸이 아파서 끄끙 앓았지. [Йонуанінін онмомі апхасо кин кин анатчі]. У короля Дракона ломило (нило) все тіло.

Тут дослівний переклад буде – Король Дракон страждав від болю у всьому тілі, але ми переклали – його тіло нило.

하루는 하늘나라 의원이 바다 속에 내려왔어. [Харунин харунара ийвоні пада соке нерьюоассо]. Одного дня лікар з небесної країни спустився у море.

«바다 속에» [пада соге] в оригінальному тексті перекладається – у глибину моря, але ми переклали як «у море».

Генералізацією найменується явище, зворотне конкретизації – заміна одиниці мови оригіналу, котра має більш вузьке значення, одиницею мови перекладу з більш широким значенням [22] (Нечипорук, 2019).

용왕님, 이 몸이 재주는 없으나 신하로서 임금의 어려움을 어찌 모른 체하겠나이까? [Йонуаннім, і момі чечунин опсина шінхаросо імгимі орьюомоль очі морин чхехагетнаіка?]. Ваше величносте, у мене немає ніяких талантів, але як ваша вірна слуга, як я можу ігнорувати проблеми свого короля?

Вираз «이 몸이 재주는 없다» [і момі чечунин опта], яке дослівно перекладається – в цьому (моєму) тілі немає талантів, перекладаємо як «у мене немає талантів».

Процес перекладу часто передбачає лексичні заміни, засновані на причинно-наслідкових зв'язках між поняттями. Наприклад, слово або словосполучення в мові оригіналу може бути замінене в перекладі словом або словосполученням в мові перекладу, яке, завдяки логічному зв'язку, вказує на причину поведінки або ситуації, яку перекладена одиниця позначає в мові оригіналу [22] (Нечипорук, 2019).

신하들은 서로 눈치만 보고 나서지 않았지. [Шінхадирын соро нунчіман пого насочі анатчі]. Піддані, дивлячись один на одного з місця не рушили.

В цьому прикладі «나서지 않았다» [насочі анатта], що має значення «не йти», можемо перекласти, як «не зрушили з місця».

Переклад займенників. Ця назва використовується в перекладознавчій літературі для позначення найрізноманітніших складних лексико-граматичних замін, суть яких полягає в перетворенні позитивних структур у негативні або навпаки, а також у перетворенні негативних структур у позитивні, де одне зі слів перекладу вихідної мови є його антонімом у мові перекладу і передбачає заміну одного зі слів вихідної мови на його антонім у мові перекладу [22] (Нечипорук, 2019).

«아버지, 기뻐하세요. [Абочі, кіпoxасейо]. Батьку, не сумуйте» [22] (Нечипорук, 2019, с. 58).

Дослівно слово «기뻐하세요» [кіпoxасейо] перекладається, як «радійте», але воно не дуже підходить по контексту, то за допомогою антонімічного перекладу ми використали словосполучення «не сумуйте».

네가 먼저 나를 속여 용궁으로 데려갔으니 내가 너희들을 속인 것을 원망하지 말아라. [Нега мончо нариль согыю йонгуниро дерьокассині нега нохуедириль согін косиль уонманхачі марара]. Якщо ж ти мене перша обдурила і до палацу Дракона привела, то й на те, що я вас обдурив, не ображайтеся.

Одним із методів досягнення перекладацької еквівалентності є спеціалізована заміна, відома як компенсація. Цей прийом використовується тоді, коли певний елемент у тексті оригіналу з певних причин не має еквівалента в мові перекладу і не може бути переданий у такий спосіб. У таких випадках, щоб компенсувати семантичну втрату, спричинену тим, що певна одиниця мови оригіналу залишається

неперекладеною або перекладеною неповністю (не в повному обсязі), перекладач передає ту саму інформацію іншим способом, не обов'язково в тому самому місці, що й у тексті мовою оригіналу [22] (Нечипорук, 2019).

«그리고 심 봉사를 부원군으로 맞아들이고, 심 봉사에게 많은 재물과 하인들을 내려 주어 편안히 살 수 있게 해주었습니다. [Киріго шім бонсариль пууонгуниро мачадиріго, шім бонсаеге манин чемульгва хаіндириль нерьо чуо пхьонані саль су ітке хечуоссимніда]. Він подарував йому титул, володіння та слуг, і Сім Хаккю зміг жити в мирі та спокої» [22] (Нечипорук, 2019, с. 59).

Слово «부원군» [бувонгун] не має прямого еквіваленту в українській мові, адже це слово пов'язано з корейською культурою, а позначає воно титул, який надають тестю короля і міністрам. І так як ми не можемо дослівно перекласти це слово, ми взяли слово, яке передає суть цього виразу.

그는 목이 많이 마른지 물을 벌컥벌컥 마시습시다. [Кинин могі мані маринчі муриль болькьок болькьок машісимніда]. Дитина, напевно, була дуже зневоднена, так як вона голосно ковтала воду.

Слово «벌컥벌컥» [болькьок болькьок] означає звук ковтання, і так як ми не можемо при перекладі передати цей звук, ми використали слово «голосно ковтала».

Також перекладачі можуть додавати слова, яких немає у корейській мові.

콩 한 쪽도 나누어 먹는 사이좋은 부부였지요. [Кхон хан чокдо наніо моннин саічоин пубуйотчійо]. Вони не сперечались, навіть один соєвий біб ділили між собою.

В цьому реченні вираз «사이좋은 부부» [саічоин пубу] перекладається як «хороша пара, що перебуває у гарних стосунках», але ми переклали як «вони не сперечались».

Насправді, такі трансформації не так легко робити. Вони вимагають від перекладача досконале володіння мовою і розуміння тексту. Потрібно перекласти текст таким чином, щоб інформацію, яку хотів донести автор зберіглася, тому до цього треба відноситися дуже обережно.

Також, інколи зустрічається потреба у контексті, де перекладачам необхідно дати додаткові пояснення.

«벼 세 가마니를 짊는 일은 한 달도 더 걸리는 아주 힘든 일이었어요. [Бьо се каманіриль чінин ірин хан дальдо до коллінин ачу хімдин іріоссойо]. Але стільки рису і за місяць не перебереш» [22] (Нечипорук, 2019, с. 60).

Тут частина «아주 힘든 일이었어요» [ачу хімдин іріоссойо] перекладається як «надскладна робота» в оригінальному тексті. З контексту і так зрозуміло, що перебрати три мішка рису дуже непросто і тому, щоб не нагромаджувати речення, прибрали частину.

방울이에게 이 세상에서 가장 힘든 신랑을 찾아 주어야겠소. [Паннуріеге і сесанесо качан хімсен шілланиль чхача чуоякессо]. Для Паннурі потрібно знайти найсильнішого чоловіка.

В даному реченні опущений вираз «이 세상에서» [і сесанесо] (на цьому світі), тому що з контексту зрозуміло про що йде мова.

Проблема перекладу казок пов'язана зі складністю передачі художніх форм і стилістичних прийомів. Казки різних країн мають багато спільних рис. Національна ідентичність кожної країни – це цілісна система з ієрархією якостей і характеристик, які визначають мотивацію, стереотипи мислення і поведінки, культуру і внутрішню поведінку.

Крім того, в корейських текстах рідко вживається множина, натомість українці використовують множину поряд з одиною, тому при перекладі на українську мову частіше використовується множина.

Таким чином, заміна корейських займенників українськими іменниками відбувається рідше, ніж заміна корейських іменників українськими займенниками. Швидше за все, це пов'язано з тим, що займенники типу він, вона, вони та ін. набагато рідше зустрічаються в корейській мові, ніж в українській, можливо, тому, що в корейській мові є спеціалізовані модифікатори, які залежать від статусу та статі співрозмовника та (в деяких випадках) мовця.

Слова та словосполучення мови оригіналу можуть бути замінені в перекладі словами та словосполученнями мови перекладу, які через логічні асоціації вказують на причину дії або ситуації, позначеної одиницею перекладу в мові оригіналу.

Висновки до розділу 2

Ми визначили які бувають трансформації при перекладі з корейської на українську мову, та які складнощі долає перекладач, намагаючись досягти еквівалентності шляхом трансформацій. Отже, трансформації бувають: лексичні, морфологічні, синтаксичні, стилістичні, семантичні та змішані.

Лексичний переклад є найскладнішим, адже корейська мова постійно змінюється – зростає словарний запас, а з ним і запозичення з інших мов, при чому, деякі запозичення зникають та більше не використовуються у мові. Більшість запозичень, звичайно, прийшли з китайської мови, але й англійська мова внесла немалий вклад у лексичний склад корейської мови. У корейській мові можна знайти багато сленгової лексики, що використовує зараз корейська молодь.

На переклад, також, впливають і діалекти, наявність ідіом, жаргонів, евфемізмів, архаїзмів та спеціальної лексики, адже перекладач постає перед труднощами у їх перекладі.

Найбільш важливою темою вважаються рівні поваги у корейській мові. З давніх-давен корейці дуже поважають старших за віком та вищих за соціальним статусом людей. Для цього були створені суфікси та зміни деяких дієслів та іменників, що вказує на ввічливість, такі як «ㅏ» [ші] та «께ㅏ» [кесо].

Всі ми знаємо, що казки можуть провести нас у інакший світ та відкрити двері до культури і традицій іншого народу, в роботі наведені приклади проблем перекладу на основі аналізу корейських народних казок. Головною проблемою перекладу корейських народних казок, є те, що вони були написані авторами багато-багато років тому, тому текст може містити своєрідну лексику, незрозумілу для тих, хто не знає корейську культуру.

Щоб досягти еквівалентності у перекладі, перекладачі використовують різні трансформації. У розділі 2 наведені приклади таких трансформацій: перестановка, заміна (заміна форм та частин слів, елементів речення, лексична заміна), конкретизація, генералізація, компенсація, додавання додаткових пояснень.

ВИСНОВКИ

Корейська мова є аглютинативною. Сучасні перекладачі активно вивчають культуру Кореї, хоч їх не так й багато.

У даній роботі ми визначили основні типи помилок у перекладі, які відіграють різну роль в оцінці якості перекладу: помилки, які серйозно змінюють зміст оригінального тексту; помилки, які призводять до неточного відтворення змісту вихідного тексту, але не змінюють його повністю; помилки, які не суперечать загальному змісту оригіналу, але не знижують якості перекладу через відхилення від стилістичних норм; порушення обов'язкових правил перекладу, які не впливають на еквівалентність перекладу. Розглянули критерії для оцінки адекватного перекладу, що не відрізняються від вихідного тексту, які пропонує Латишев та визначили, що існує два підходи до культурної освіти в процесі вивчення мови, а саме: суспільствознавчий та лінгвістичний.

Переклад – це засіб, за допомогою якого люди розуміють одне одного, і він відіграє важливу роль у суспільному розвитку, адже як тоді пишеться історія? Мова відображає історичні особливості народу. За допомогою перекладу ми дізнаємось про культуру та традиції інших країн. Однак, щоб бути хорошим перекладачем, потрібно добре знати не тільки мову, а й культуру, і, як правило, використовувати різні методи і техніки перекладу, щоб перекласти правильно і передати інформацію так, щоб її зрозуміли інші та щоб не втратився саме той сенс, який хотів донести автор оригінального тексту.

Метою даної роботи був аналіз методів, прийомів та методології перекладу з корейської на українську мову.

Корейська мова зараз є доволі популярною не тільки в Україні, а й по всьому світу. Але корейська мова має певні лексичні особливості, які впливають на якість перекладу. По-перше, в ній багато запозичень з іноземних мов. По-друге, на Корейському півострові існує кілька діалектів, які характеризуються наступними особливостями: «цокання» в північнокорейських і «чокання» в південнокорейських діалектах; «шокання» в північнокорейських і «сокання» в південнокорейських;

північнокорейські діалекти можна тлумачити як «ㄷ – діалекти» і протиставити їм південнокорейський «ㅈ – діалект»; північнокорейські діалекти можна показати як «ㅍ – діалект» і протиставити їм південнокорейський «ㄹ – діалект»; північнокорейські діалекти можна тлумачити як «ㄴ – діалект». Вивчити діалекти не буде так важко, тим, хто добре знає мову.

По-третє, в корейській мові існують ідіоми, сленг, просторіччя, евфемізми, спеціалізована лексика (терміни) та архаїзми, перекласти які буде вже не так легко, враховуючи знання перекладача. Корейська мова постійно змінюється і потрібно бігти за нею, встигаючи вивчати нову лексику і, особливо, наздоганяти корейський сленг, який так активно впроваджується у мову. По-четверте, корейська мова значно відрізняється від української, тому іноземцям, які тільки починають занурюватися у світ корейської мови та культури, буде не зрозуміле таке ставлення корейців до поваги, адже у Кореї існують конкретні види ввічливості, а саме: «ㅏ» [ші] та «ㅑㅓ» [кесо] суфікси ввічливості, які корейці повинні використовувати, коли розмовляють з людиною старшою за віком або вищою за соціальним статусом. Знання форм ввічливості свідчить про те, що перекладач добре розуміється в культурі Кореї.

Лексичний і семантичний переклад є важливими перекладацькими інструментами.

Ми розглянули та зробили аналіз перекладацьких трансформацій на основі корейських казок. Казки – перші твори у нашому житті, адже ми вивчаємо світ казок ще з самого дитинства. Перш за все, слід зазначити, що літературні тексти завжди чітко відображають специфіку країни, яку представляє автор, мову, якою він пише, її культуру та традиції. Складність перекладу корейських народних казок полягає в тому, що у народних казках можуть використовуватися спеціальні терміни, сленгові фрази, архаїзми, розмовні елементи, що належать до різних рівнів мовної системи та різних лексичних стилів. Тому знання іноземної мови може бути недостатньою. Потрібні спеціалізовані навички, а саме, знання культури та здатність передавати художні образи.

Отже, дослідивши корейські народні казки, ми визначили такі перекладацькі трансформації:

1. перестановка (зміна послідовності розташування мовних елементів у тексті перекладу порівняно з текстом оригіналу);
2. заміна (заміна форм та частин слів, елементів речення, лексична заміна);
3. конкретизація (заміна слова мови оригіналу з більш широким значенням словом мови перекладу з більш вузьким значенням);
4. генералізація (заміна одиниці мови оригіналу, котра має більш вузьке значення, одиницею мови перекладу з більш широким значенням, що є зворотним явищем конкретизації);
5. компенсація (використовується тоді, коли певний елемент у тексті оригіналу з певних причин не має еквівалента в мові перекладу і не може бути переданий у такий спосіб);
6. додавання перекладачем додаткових пояснень.

На думку лінгвістів, найскладнішою проблемою для перекладачів у цьому процесі є передача індивідуального стилю автора тексту мовою перекладу.

Таким чином, перекладач має володіти не лише знаннями мови оригіналу та мови перекладу, але й розумінням культури та традицій країни, мовної динаміки, повинен пильно слідкувати за постійними «апдейтами» у корейській мові. Якісний переклад вимагає від перекладача розуміння всіх особливостей корейської граматики, володіння відповідними мовними навичками та достатнього знання предмету перекладу, яких перекладач може набути з досвідом.

АНОТАЦІЯ

이 작업의 목적은 한국어에서 우크라이나어로의 번역 문제를 고려하는 것입니다. 한국어에서 우크라이나어로 번역하는 사람들의 목표는 무엇이며 번역가들이 번역할 때 가장 많이 하는 실수는 무엇인지 조사했습니다. 한국어에서 우크라이나어로의 번역은 매우 어렵습니다. 우크라이나어와 언어가 크게 다르기 때문입니다. 우리는 번역이 길고 어려운 역사를 가지고 있다는 것을 알게 되었고, 요즘에는 이런저런 텍스트를 정확하고 잘 번역할 수 있는 자격을 갖춘 번역가가 적지 않습니다. 번역은 사람들이 서로를 이해하는 수단이며 사회 발전에 중요한 역할을 합니다.

첫 번째 장은 번역이 무엇이며 번역이 왜 그렇게 중요한지에 대한 질문을 고려한 이론에 할애됩니다. 우리는 또한 한국어에서 우크라이나어로 번역할 때 변환 유형과 그 사용의 주된 이유를 고려했습니다.

두 번째 장은 한국 설화를 바탕으로 한국어에서 우크라이나어로의 번역 변천을 분석합니다. 동화는 우리 각자의 삶에서 없어서는 안 될 부분입니다. 동화를 읽은 후 우리는 언어의 기초뿐만 아니라 사람들의 문화와 전통에 대해 배울 수 있습니다. 우리는 각 유형의 변환을 자세히 분석하고 각각에 대한 예를 제공했습니다. 번역의 변환에는 순열, 대체, 구체화, 일반화, 보상 및 설명 추가가 있습니다.

또한 번역 문제와 해결 방법을 살펴보고 예제를 제공했습니다. 텍스트에 관용어, 방언, 고어, 예의 수준, 완곡어법 및 특수 어휘가 포함되어 있어 번역하기 어렵습니다. 또한 텍스트에는 다른 언어에서 차용한 내용이 포함될 수 있습니다. 한국어 외래어의 대부분은 영어에서 왔지만 독일어, 포르투갈어, 그리스어, 일본어, 몽골어, 라틴어, 이탈리아어, 네덜란드어, 프랑스어, 스웨덴어 등 다른 언어에서 온 외래어도 있습니다.

핵심: 차용, 완곡 어법, 전문 어휘, 방언.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрієнко Т. П. Стратегії відтворення іншомовних елементів у мовленні персонажів художнього твору. – Сер.: журнал «Філологічні трактати» №4, – Суми: СумДУ, 2012. – С. 11-17.
2. Бик І. С. Теорія і практика перекладу / І. С. Бик. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, –2005. – 240 с.
3. Воробйова І. А. Основи лінгвокраїнознавства: навчальний посібник / І. А. Воробйова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. – 272 с.
4. Кан Д. С., Урядова В. Д., Корсун М. Ю. Ономатопείчні слова в корейській мові – Київ: АДЕФ-Україна, 2015. – 79с.
5. Коптілов Віктор Теорія в практика перекладу: Навчальний посібник – К.: Юніверс, 2002. – 280 с.
6. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 368с.
7. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти / М. П. Кочерган. – К., 1999. – 260с.
8. Литвиненко В. В. Особливості перекладу простих речень української і корейської мов у публіцистичних текстах // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Журналістика. – К., 2001. – Вип. 9.
9. Литвиненко В. Особливості вживання запозиченої лексики в корейській періодиці (на прикладі англоамериканізмів). // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Випуск 27, 11 с.
10. Медвідь Н. С. Лінгвокультуреми в українській соціально-психологічній прозі першої половини ХХ ст.: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Медвідь Наталія Сергіївна. – К., 2009. – 25 с.

11. Некряч Т.Є. Засоби збереження природності драматичного діалогу під час перекладу творів для театру (на матеріалі автоперекладів) / Т. Є. Некряч // Григорій Кочур у контексті української культури другої половини ХХ віку: матеріали Всеукр. наук. конф., 14–15 жовтня 2005. – Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2007.– С. 171–178.
12. Особливості перекладу з корейської мови: Навчальний посібник / Кан Д. С., Микитюк А. В., Пешкова І. С., Кан В. Д – К.: Ленвіт, 2006. – 144 с.
13. Рудницька Н. М. Відлуння радянської цензури і переклад у сучасних Україні та Росії / Н. М. Рудницька // Вісник ХНУ. Серія «Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов». – 2013. – № 1051. – Випуск 73. – С. 181–186.
14. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія / О. О. Селіванова. – П.: Довкілля К, 2011. – 844 с.
15. Сорокін Ю. А. Культурологічні та етнологічні ніші: визначення поняття та їх інтерпретація. Мовна картина світу: лінгвістичний і культурологічний аспекти / Ю. А. Сорокін. – Бійськ, 1998. – Т. 2. – 187 с.
16. Чхве Мун Джон. Рекомендації щодо усунення помилок при перекладі з російської на корейську мову (на матеріалі періодики) (кор. мовою) // Журнал інституту перекладознавства. – Сеул, 2000. – № 9. – С. 147–162.
17. Ewha Womans University, the Institute of Language Education. Pathfinder in Korean, high intermediate student book. – Korea, 2000. – P.176.
18. Kumsung New Ace Korean-English dictionary. – Korea, 1994
19. 혼부와 놀부, Yanbin Education – 2019, 21 с.
20. 김명균. «번역연구: 번역비평의 충실성과 가독성을 중심으로». 파주: 한국 학술 텍스트정보 – 2013.
21. 김태엽. «한국어 대우법», 서울 – 2007.
22. Нечипорук О. С. Суб'єктивні й об'єктивні трансформації при перекладі текстів з корейської мови на українську [Електронний ресурс]. Доступ URL:

<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/371/Диплом%20Нечипорук%20%28pdf.io%29.pdf>

23. Кан Д. С. Лексичні особливості корейської мови та їх значення для перекладу на українську мову [Електронний ресурс]. Доступ URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/149246621.pdf>

24. Корейські казки в оригіналі [Електронний ресурс]. Доступ URL: <https://koreapedia.info/tag/корейские-сказки-в-оригинале>